

Spiritus sui virtutem, colligit, mundat, regit, tuetur ac conseruat constantissime: Joh. 14. 16. 17. 26 Eph. 4. 11. 12. & 5. 23. & seq. 3. Id ipsum etiam comprobat Orthodoxa Patrum antiquitas. Hilar. Unum, inquit, hoc est immobile fundamentum: una hac est felix fidei petra, Petri ore confessa; Tu es Christus Filius Dei vivi. Ambros. Non alius sponsus, sed solus Christus sponsus, de quo dixit Iohannes; (cap. 3. 29.) Qui habet sponsam sponsus est. August. Sponsa Ecclesia est, Sponsus Christus. Membra eius hic sunt, Caput sursum est, & c. Sumus Christiani, non Petriani. 4. Imo & Papista, sui immemores, idem nobis largiuntur. Bellar. Christus, ait, unus est ac proprius Ecclesie Catholica Rex & Monarcha, eamque spiritualiter ac inuisibiliter regit & moderatur. Id. ibid. Solus Christus est caput perpetuum totius Ecclesie; que non est corpus Petri, aut Papa. sed Christi, qui propria auctoritate, & perpetuo illam regit, sustentat, & omnia in omnibus operatur. Quod certe nec in Petrum, nec in vllum alium hominem conuenit. Gloss. in Extr. Comm. Ipse Christus, qui erat verus Deus loquebatur, cum dixit; Super hanc petram, id est, super me ipsum, qui sum petra, & qui significor per petram, edificabo Ecclesiam meam.

XXV.

Hinc iam vltro manat *πρωτομα* infallibile, B. nempe Petrum, non esse totius Ecclesie Caput, & principem loco Christi, ab ipso Christo constitutum. Quod quia Sophistae mordicus tueri hodieque conantur, hæc adhuc solidissima superioribus adiiicimus argumenta; 1. *ὑπεροχὴ* ac primatum dignitatis potestatisque in Ecclesia summa, nulli Dominus in Scripturis S. promissit, nulli mandauit; sed omnibus ex aequo Apostolis, & Ecclesie Ministris simpliciter prohibuit: Matth. 20. 21. 26. Luc. 22. 25. 26. 2 Co. 1. 23. & 8. 8. 1 Petr. 5. 3. *Quæ Scriptura loca Bernhardus ad ipsum Eugenium Papam scite admodum applicat, dicens; Nunquid dominationem tibi dedit Petrus? Audi ipsum: Non dominantes, ait, in clero, sed forma gregis facti. Et ne dictum solâ humilitate putet, non etiam veritate, vox Domini est in Evangelio; Reges gentium dominantur eorum; Vos autem non sic. Planum est. Apostolis interdicitur dominatus, & c. 2. Ordines Ministerii Ecclesiastici Apostolus passim accuratissime describit: Eph. 4. 11. Rom. 12. 6. 7. 8. 1 Cor. 12. 28. 29. & in utraque Epist. ad Tim. & Tit. Vbi ita *de Vniuersali Ecclesia Monarchâ, & principe omnium Episcoporum**

Hilar. lib. 2.
de Trinit.

Ambros. 1.
3. de Fide. c. 5.

August. in
Psal. 44.

Bell. lib. 1.
de Roman.
Pont. cap. 9. §.
Sed facile. It.
§. At inquit.

Gloss. in
Extravag.
Com lib. 1. de
Maior. t. & O.
bed. c. Vnam.
In verb. Est
autem hæc
auctoritas.

De Primatu
Petri.

Bernhard.
De Consider.
ad Eugen. l. 2.